

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XIV. (9)
No. (Štev.) 35

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES,
30. AVGUSTA (AGOSTO) 1956

Nашa skrb in dolžnost

O slovenskem protikomunističnem emigrantskem tisku smo že ponovno poročali. Poudarjali smo njegov pomen in njegovo važnost. Naglašali zlasti da je treba storiti vse, da bo ta tisk v svetu lahko nemoteno izhajal in nadaljeval tradicijo slovenskega predvojne demokracijskega tiska doma.

Več razlogov je, da danes znova govorimo o tem vprašanju.

Glavni je gotovo ta: Tisk je za slovensko protikomunistično emigracijo v svetu tako velika narodna, kulturna in politična potreba, da nikdar ni odveč naglašati njene važnosti. Vsi bi se morali v mnogo večji meri zavedati, da je to edini svobodni slovenski tisk, ki brani demokratske principe in težnje slovenskega naroda, ki v svobodnem svetu opozarja javnost na komunistično nasilje in križice doma in se po svojih močeh bori za resnično osvoboditev domovine.

Slovenski protikomunistični tisk v svetu je komunističnemu režimu doma silno neljub. Vse stori da bi ga zatrl. Zaveda se, da je sleherna številka slovenskega emigrantskega lista v velikem svetu nov dokaz sile in odpornosti slovenske protikomunistične emigracije, katere komunistična lažniva propaganda ne more omajati v njenem stališču, da raje živi v svobodi v tujini, kakor pa v sužnosti v lastni domovini. Je ponovljena obtožba neurejenih razmer doma in nov dokaz, da v domovini narod še vnaprej ječi pod komunističnim nasiljem in diktaturo. Zaradi tega komunistični režim doma ne bi bil ničesar bolj vesel, kakor tega, če bi dosegel da bi moral prenehati izhajati slovenski protikomunistični list v emigraciji.

Da se te želje komunistov doma ne bi izpolnile, je pa v resnici treba storiti vse in list zlasti gmotno podpreti. V tem pogledu bi rojaki lahko storili mnogo več kot pa so doslej. Koliko je še dobro situiranih slovenskih ljudi, ki bi se na list lahko naročili, pa jih doslej še nimamo med naročniki. Vsak posameznik lahko tu pomaga in začne kar pri svojem prijatelju in znancu. Načelo bi moralo biti: Slovenski list mora imeti naročen vsak zaveden Slovenec. Naj bi ne bilo slovenske družine, v katero ne bi zahajal slovenski časopis!

Saj je slovenski list najboljši prijatelj slovenske emigracije. Je živa vez, ki veže in druži slovenski življenjski svet v Argentini, ampak po vseh delih sveta. Ginljiva so pisma, ki jih dobiva uredništvo Svobodne Slovenije od rojakov, ki so čisto sami v kakem zapuščenem kraju, n. pr. v Braziliji, Venezueli, Boliviji, Peruju, ali pa celo v Indiji in v daljni Novi Zelandiji. Kako so veseli, kadar jim pride slovenski list v roke! Nekateri veliko žrtvujejo, samo, da list čimprej dobe. Zato ga naročajo z letalsko pošto in celo priporočeno! Nekateri od teh rojakov niso prišli več v slovensko družbo, odkar so leta 1948 in 1949 zapustili Evropo. Edino slovensko branje jim je slovenski list, ki jim ga pošiljamo od tukaj. Kako hvaležni so ti ljudje za brezmejni idealizem tistih, ki doprinašajo toliko osebnih in materialnih žrtv, da slovenski list redno vsak teden lahko izide. Ti rojaki znajo ceniti slovenski list in vedo kaj je zapuščenemu človeku v velikem tujem svetu časopis v materni besedi.

Z obžalovanjem moramo priznati, da nekateri Slovenci v Argentini vsega tega, kar imajo tu, ne znajo dovolj ceniti. Ne zavedajo se v zadostni meri kaj pomenijo za ohranitev slovenskega življenja v tujini v materni besedi pisani listi, revije, razni kulturni in verski sestanki, slovenske maše, gledališke predstave, lastne organizacije, športne in družabne prireditve. Predaleč bi nas odvedlo, ako bi se podrobneje pomudili pri vseh teh vprašanjih. Naš namen je danes govoriti znova samo o potrebi in važnosti slovenskega lista in tiska sploh.

Pri težavah, ki jih imamo z izdajanjem lista smo veseli vsakega novega naročnika. Veseli smo, ker vidimo, da zanimanje za list raste in z njim zavest v izpolnjevanju dolžnosti slovenskega izseljenca. Veseli smo posebno tistih, ki ob naročilu lista sporočajo, da so z veseljem dočakali trenutke, ko jim gospodarske razmere dopuščajo, da se Svo-

Prizadevanja za nadaljnjo ohranitev miru

Londonska konferenca za rešitev sueškega vprašanja je zaključena. Sporazuma niso dosegli. Predstavniki 17 držav, so se izjavili za Dullesov predlog za internacionalizacijo Sueškega prekopa. Sklenili so povabiti predsednika egiptске vlade Abdela Naserja na razgovor predsednikov vlad, ki naj bi bil na nevtralnem ozemlju, t. j. ali v Švici ali pa v Rimu. Predsednik avstralske vlade Robert Menzies je bil določen, da ta sklep sporoči predsedniku egiptске vlade. To je tudi storil. V stalni odbor, ki naj bi vodil nadaljnje razgovore z Naserjem za rešitev sueškega problema, so pa bili izvoljeni predstavniki Avstralije, Etiopije, Irana, Švedske in USA. Edini soglasni sklep na konferenci je bil ta, da predsedniku Egipta pošljejo stenografske zapiske vseh šestankov, ki so bili na londonski konferenci ter tudi oba predloga za rešitev Sueškega vprašanja.

Naser sprejema razgovore z rezervno

Sklepe londonske konference so v Egiptu pričakovali s precejšnjo nestrpnostjo. Ko so bili znani, so bili nujno pozvani na konferenco pokrajinski vojaški poveljniki, Naser je pa imel takoj razgovor s sovjetskimi in indijskimi veleposlanikom. Tiste dni je padla v arabski svet tudi izjava glavnega tajnika sovjetske komunistične partije Nikite Hruščeva, ki je dejal, da naj se Arabci zavežajo, da pri morebitnem izbruhu vojne zaradi Sueza ne bodo osamljeni. Hruščev je tudi dejal, da svojemu sinu, če bi ga imel in če bi bil sposoben za vojaško službo, ne bi branil iti v vojno, če bi se odločil za prostovoljca. Zatem je pa kar odkrito napovedal, da se bodo prijavili prostovoljci, ki bodo pohiteli na pomoč Arabcem.

Polkovnik Naser je po vsem tem sklical svojo vlado na izredno sejo. Po njej je bilo sporočeno, da egiptska vlada v načelu sprejema povabilo na razgovore s člani stalnega odbora Londonske konference. Naglašajo, da bi z zadovoljstvom videla, da se ti razgovori vrše v Kairu in ne v Rimu ali Švici. Na internacionalizacijo Sueškega prekopa Naser ne pristaja, pač pa na ustanovitev posebnega mednarodnega posvetovalnega odbora. Uprave nad prekopom pa Egiptčani ne dajo več iz rok.

Šepilov in Krišna Menon svarita

Spričo dejstva, da so v Angliji skoro vse južno področje države spremenili v vojno vežbališče za pehoto in tanke ter so začeli znova pošiljati vojni material v Sredozemlje — zlasti kamuflirane tanke za boje v puščavi — in bojne razpoloženja, s katerim je začelo zopet

spremljati francosko časopisje vojaške priprave proti Egiptu, je Šepilov v izjavi po zaključeni konferenci opozoril na težek položaj, ki ga ustvarjajo angleške in francoske vojaške priprave. Po njegovem bi bilo popolnoma zgrešeno podcenjevati težino položaja, ki lahko nastopi kot rezultat tistih krogov, ki v Angliji, Franciji in USA pripravljajo rešitev sueškega vprašanja s trdnjave. Krišna Menon je pa dejal, da so zahodni zavezniki s svojim sklepom po potrebi internacionalizacije Sueškega prekopa to vprašanje znova postavili na začetno osnovo. Od njih da je tudi odvisno, če hočejo mirno rešitev tega vprašanja, ali pa vojno.

Dulles za mirno rešitev

Po vrnitvi v USA je imel ameriški zunanji minister Foster Dulles daljši telefonski razgovor s predsednikom Eisenhowerjem. Obvestil ga je o poteku londonske konference, nato pa imel tudi govor ameriški javnosti. V svojih izjavah se zavzema za mirno rešitev sueškega vprašanja ter v tem pogledu nadaljuje s svojo pomirjevalno vlogo, s katero je nastopal ves čas londonske konference. Egiptu na drugi strani tudi priporoča, da naj tudi on s svoje strani doprinese svoj del za mirno rešitev tega vprašanja in za ohranitev miru v svetu.

Arabci se pripravljajo

Med tem, ko egiptska vlada išče v svetu nove pilote za vožnjo po sueškem prekopu ter jim ponuja krasne plače v dolarjih — dvakratno plačo, ki jo imajo nemški piloti v kielski morski ožini — Libanonci v Beirutu pripravljajo konferenco predsednikov vlad v posameznih arabskih državah. Te konference se bodo udeležili Egipt, Libanon, Sirija, Irak, Jordanija, Saudijeva Arabija, Yemen, Sudan in Libija. Maroko in Alžir še nista člana Arabske lige, vendar sta že vnaprej izjavila, da sta povsem solidarna z Egiptom. Obe državi bosta, v slučaju francoskega napada na Egipt avtomatično začeli sovražnosti proti Franciji na svojih področjih.

Za slučaj gospodarskega bojkota Egipta s strani 17 držav, ki so se v Londonu izjavile za internacionalizacijo Sueškega prekopa, pa namerata Sovjetska zveza in Indija gospodarsko podpreti Egipt, da bi mogel vzdržati ta pritisk.

Spričo vsega tega v Egiptu izjavljajo, da so pripravljeni na vse. Da so za mirno rešitev, če pa bodo napadeni, se bodo branili in je za ta slučaj vojska že v pripravnem stanju, pravtako pa tudi vsa mornarica. Mobilizacija je pa tudi v teku.

Pred združitvijo socialističnih strank v Italiji?

Veliko pozornost je vzbudila v Italiji novica o novih prizadevanjih za združitve dveh italijanskih socialističnih strank, t. j. Nenijeve socialistične stranke in socialistične stranke, ki jo vodi Giuseppe Saragat. Do ločitve socialistične stranke v Italiji je prišlo le-

bodna Slovenija, ki jo tako radi berejo, pojavi v njihovi hiši. Nič pa nismo veseli sporočila, da kdo odgovarja list, češ, da ga bo v bodoče bral pri sosedu ali sorodniku. Res se s tem število bralcev ni znižalo. Res je tudi, da je pri tem prizadeta blagajna lista. Res pa je zlasti, da je tak korak pogosto prvi korak na potu odtujitve od slovenske skupnosti. Posebno žalostno pa je sporočilo, ki smo ga dobili, češ, da lista ni treba pošiljati, ker "ga tako nimajo časa brati". Za materino besedo nimajo časa! Ko smo se zanimali za ozadje, smo ugotovili, da se je gospodarsko stanje naročniku vidno izboljšalo in mu je postal slovenski časopis premalenko-

sten. Kartoteka naročnikov izseljenkega lista je zanimiva stvar. Je verna slika zavednosti izseljenca. Mnogo jih je v kartoteki naročnikov, ki s težavo izpolnjujejo obveznosti, pa jih le izpolnjujejo. Marsikoga pa bi občila rdečica sramu, če bi pregledoval kartotečni seznam in bi videl notri svoje znance in prijatelje, za sebe pa ne bi našel opravičila, da ga ni med njimi.

ta 1947, ko se je vodja italijanskega socializma Pietro Neni odločil za tesnejše sodelovanje s komunisti, temu se je pa upravljal vodja zmernejšega krila dr. Saragat, ki je pozneje sodeloval skoro v vseh italijanskih vladah ter je v njih zavzemal položaj podpredsednika vlade.

Te dni sta imela Pietro Neni in dr. Giuseppe Saragat sestanek v Savoyi ter sta razpravljala o možnosti združitve obeh socialističnih strank. Po sestanku sta bila oba zadovoljna. Saragat je izjavil, da je Pietro Neni pristal na naslednji dve točki: Da bo združena socialistična stranka nadaljevala sedanjo italijansko zunanjo politiko solidarnosti z zahodnimi narodi ter da ne bo nikdar šla v vlado s komunisti.

Ve slučaj, da pride kmalu do združitve obeh socialističnih strank, napoveduje važne politične spremembe v Italiji.

SOVJETSKI STIK Z VATIKANOM

Odpравниh poslov na sovjetskem veleposlaništvu v Rimu je izročil apostolskemu nunciju pri italijanski vladi Bulgantinovo poslanico vsem parlamentom na svetu za razorožitev. To je doslej prvi stik sovjetskega diplomatskega predstavnika z Vatikanom po komunistični revoluciji leta 1917 v Rusiji. Doslej je Sov. zveza z ostalimi komunističnimi državami povsem ignorirala papeževa mirovna prizadevanja in njegove predloge za razorožitev. V Rimu so nekateri listi vedeli celo povedati, da

El reconocimiento de madres argentinas al "Gran Pueblo Uruguayo"

La recepción que el vicepresidente Rojas ofreció en la embajada Argentina durante su visita a Uruguay constituyó un acontecimiento social de relieve y tuvo una nota de profunda significación emocional.

Rojas entregó al embajador Palacios y éste, a su vez, al consejero Arturo Lezama una placa de bronce con que las madres argentinas perpetúan su agradecimiento al pueblo uruguayo que el 18 de septiembre de 1955 acogió a los cadetes del Liceo Almirante Brown, desembarcados en Montevideo para evitar-

les los rigores de la revolución. La placa lleva la siguiente inscripción: "Las madres de los cadetes argentinos del Liceo Naval Almirante Guillermo Brown al gran pueblo uruguayo, 18. de septiembre de 1955".

Posteriormente Rojas entregó al presidente del consejo, Alberto Zubiriá, una copia fotostática del decreto del gobierno argentino que dispone la erección de un monumento a Artigas en Buenos Aires, cuya ejecución será encomendada al escultor uruguayo José Zorrilla de San Martín.

Priznanje argentinskih mater "velikemu uruguayskemu ljudstvu"

Med sprejemom, ki ga je priredil podpredsednik argentinske vlade na argent. veleposlaništvu v Montevideo je kontr. admiral Rojas izročil argent. veleposlaniku Palaciosu, ta pa svetniku Arturu Lezami, bronasto ploščo z zahvalo argentinskih mater uruguayskemu narodu, ki je 18. septembra lanskega leta sprejel mornariške kadete z Liceja Almirante Brown, ko so jih izkrcali v Montevideu, da bi jih zavarovali pred morebitnim napadom vsled tedanje revolucije.

Na bronasti plošči je naslednji napis: "Matere argentinskih kadetov z Liceja Almirante Guillermo Brown velikemu uruguayskemu narodu 18. septembra 1955".

Kontraadmiral Rojas je nato izročil predsedniku Nacionalnega sveta fotokopijo dekreta arg. vlade za postavitve spomenika uruguayskemu narodnemu junaku Artigasu v Buenos Airesu. Spomenik bo izdelal uruguayski kipar José Zorrilla de San Martín.

IZ TEDNA V TEDEN

Na konvenciji republikanske stranke v San Franciscu v Sev. Ameriki je bil izvoljen za predsedniškega kandidata te politične skupine sed. predsednik general Dwight D. Eisenhower. Za podpredsedniškega kandidata je pa bil določen znova sed. podpredsednik Richard Nixon. Tako si bosta znova stala nasproti pri prihodnjih volitvah gral Eisenhower in demokrat Adlai Stevenson. Pri zadnjih volitvah leta 1952 je Eisenhower dobil 33.936.252 glasov, Stevenson pa 27.314.999 glasov. Eisenhower bo začel z volilno kampanjo prihodnji mesec. Na časnikiarski konferenci je Eisenhower tudi sporočil, da so sovjeti dne 24. avgusta t. l. v Sibiriji razstrelili novo atomsko bombo.

V Čilu imajo zopet stavke. Stavkati so začeli bančni uradniki, delavstvo v solitrarnah pa stavka že dva meseca. Stavkati je začelo tudi pristaniško delavstvo v Antofagasti. Predsednik general Ibañez je v zadnjih dneh rekonstruiral svojo vlado ter v njej zamenjal štiri ministre.

Nova brazilska prestolnica bo Brazilia, ki jo bodo zgradili v sredini države Goias na površini 5 kv. kilometrov. Postavili bodo najmanj 100.000 poslopij. Tako je sklenil brazilski kongres, ko je odobril zadevni osnutek vlade. Istočasno so poslanci odobrili kredit 100 milijonov cruzeirov za plačilo zemljišča, ki ga bodo razlastili. Imenovali so tudi že komisijo za zgraditev cest in železnice iz Rio de Janeira in Sao Paula do nove prestolnice. Brazilski opozicijski list "Tribuna da Imprensa" je objavila vrsto hudih napadov na sedanjega brazilskega podpredsednika Goularta. List mu je javno očital, da je bil pred leti v zvezi s Peronom ter da je od njega dobil visoke zneske v pesosih in dolarjih za volilno kampanjo pod predsednika Vargaza. V potrdilo svojih navedb je list objavil tudi nekatere dokumente za katere je dejal, da pripadajo preizkušni komisiji, ki v Bs. Airesu preiskuje delovanje prejšnjega argentinskega režima. V Bs. Airesu so takoj odločno zanikali verodostojnost teh dokumentov, podpredsednik Goulart je pa prav tako za-

vrnil objavljene očitke ter obsodil tak način politične borbe. Omenjeni list je pa kljub temu nadaljeval z napadi, ter je Goularta imenoval "tatu" in "izdajalca". Ko bi bil moral ta napad iziti, se je v tiskarni podjetja pojavila vojska in zaplenila vso naklado 70.000 izvodov. Vojska je zasedla poslopje in dva dni list ni mogel izhajati.

V Boliviji so nekateri falangistični poslanci v kongresu vložili interpelacijo, v kateri zahtevajo preizkavo proti biv. predsedniku dr. Paz Estensoro, ki ga brani Nacionalistično revolucionarno gibanje z delavskimi sindikati. Falangistični poslanci so izjavili, da so njihova življenja vsled zahtev po preizkavi proti biv. predsedniku v nevarnosti.

Velika Britanija je nacionalistom na otoku Cipru ponudila amnestijo. Predlagali so jim naj se predajo angleškim oblastem. Lahko odidejo v Grčijo. V tem primeru ne bodo prišli pred sodišče. Če se pa odločijo za nadaljnje bivanje na Cipru, bodo prišli pred sodišče, vendar so napovedali za slučaj obsodbe verjetnost novih amnestij. EOKA je ponujeno amnestijo odklonila. Od angleških oblasti zahteva, da izpuste na svobodo nadškofa Makariosa in naj izpolnijo njegove zahteve, t. j. naj dajo možnost, da bo prebivalstvo na otoku lahko svobodno izpovedalo za katero stran se namerava odločiti. Minister za kolonije je v Londonu na tiskovni konferenci časnikiarjem kazal pri nacionalistih zaplenjeno gradivo, iz katerega po mnenju kolonijalnega ministra izhaja, da je šef EOKA sam nadškof Makarios. Po njegovi izjavi so nacionalisti na otoku doslej ubili 145 ljudi, od tega je bilo 93 Grkov.

V Ankari so neznani elementi ponoči vdrli v prostore tamošnjega grškega veleposlaništva in odnesli zlasti arhiv grškega vojaškega atašea.

Predsednik ZSSR maršal Vorošilov se je mudil teden dni na obisku na Finskem.

Zahodna Nemčija bo v Argentini instalirala 300.000 novih telefonskih aparatov in 580 aparatov "telex" za radijsko komunikacijo.

POGREBNE SLAVNOSTI ZA KARDINALOM GRIFFINOM

Truplo umrlega westminstrskega kardinala Bernarda Griffina so v Londonu položili na katafalk v tamošnji katedrali.

bo sovjetski zunanji minister v kratkem ponudil Vatikanu vzpostavitev diplomatskih stikov. Spričo takih poročil v Vatikanu izjavljajo, da je to samo nova sovjetska kampanja za koeksistenco in za zmanjšanje napetosti v svetu. Kar se pa tiče vzpostavitev diplomatskih stikov med Vatikanom in Sovjetsko zvezo, do njih ne more priti vse dotlej, dokler ZSSR ne bo dala zadostnih pogojev za versko svobodo na svojem področju.

li. Tja so ga hodili kropit številni verniki in drugoverci. V ponedeljek zvečer so v katedrali peli žalostinke. Tej žalni slovesnosti je prisostvovalo več tisoč vernikov, ki so prostrano katedralo napolnili do zadnjega prostora.

Pogrebne slovesnosti so bile v torek. Na zadnji poti je priljubljenega kardinala spremljala ogromna množica ljudstva.

Sedanji naslov

Svobodne Slovenije je

RAMON FALCON 4158

Buenos Aires, Argentina

in ne več Víctor Martínez 50

Slovensko zastopstvo na Krščansko - demokratske

Oorganizirana krščansko-demokratska mladina iz držav na evropskem kontinentu se živo zaveda resnosti časa in posebnih nalog, ki čakajo dinamični mladi rod krščanskih demokratov, da jim pogleda v obraz in se loti njih rešitve. Da bi razpravljali o teh nalogah na vse-evropski osnovi, so se predstavniki štirinajstih evropskih narodov zbrali v dneh 26. do 29. julija 1956 v Strasbourgu in tam razmotrivali različne načine o mednarodnem sodelovanju in o praktičnih metodah, kako to sodelovanje oživit.

Tega velikega zborovanja so se udeležili in odločilno pri njem sodelovali tudi krščansko-demokratski predstavniki begunske mladine iz srednje-evropskih držav, ki jih je zasužnjil komunizem. Porabili so priložnost, da so vcepili svoje zamisli in ideje o nedeljivosti Evrope in o bodoči politični, gospodarski in socialni ureditvi tega starega in do nedavnega, vodilnega kontinenta, mladim ljudem iz zapadno evropskega področja.

Pod zastavo Slovenske ljudske stranke, ki je članica Mednarodne zveze kršč. dem. strank, so na zborovanje prišli tudi slovenski mladi iz begunstva in na ta način svetu spet dokazali, da je slovenski narod enakopraven v družini narodov in da mu je dana možnost v zboru narodov braniti pravice in interese zasužnjega naroda in domovine.

V rokah imamo izčrpan in obsežna poročila, kako je to veliko zborovanje potekalo in kako so pri vseh važnih razpravah sodelovali begunski mladi krščanski demokratje. Ker nam je odmerjen le omejen prostor in bi podrobnosti naših bralcev morda ne zanimalo, bomo v naslednjem priobčili le nekaj odlomkov iz poročila in se izčrpnije pomudili le pri delu predstavnikov mlade SLS.

Delo kongresa je bilo razdeljeno na odseke. Vsi ti odseki so se zedinili v enotnem sklepu, da je združitev Evrope v celoti edina zdrava rešitev evropskih težav. Sredstva in pot pa, kako to združitev doseči, je razpravljajal odsek "Vzhod-Zahod", ki bo svoje izsledke in predloge izročil osrednjemu odboru Mednarodne zveze mladih kršč. demokratov (mladinska veja NEI), da jih preštudira in predloži prihodnjemu letnemu kongresu te mednarodne organizacije v odobritev. Pri odseku "Vzhod-Zahod" je odlično sodeloval tudi predstavnik mladih slovenskih kršč. demokratov. (Imena bomo zaradi varnosti svojcev v domovini izpustili). Naš zastopnik je pogosto in vodilno posegal v delo odseka in dosegel, da je bil njegov vidik upoštevan na vsej črti pri sestavi odsekovnega zaključnega predloga.

Sestanki odsekov so se vršili v prostori gradu Pourtales v strasbourškem predmestju Robertsau. Le otvoritveni in zaključni zbor je bil v dvorani strasbourške borze, čije zgradba je bila okrašena z velikim napisom: "Generalno zborovanje mlade krščanske demokracije iz Evrope."

Drugi slovenski zastopniki so bili člani ostalih odsekov, med katerimi je bil zlasti pomemben odsek za delavska (socialna) vprašanja, kjer je naš predstavnik konstruktivno in večje posegal v razgovore in stavil predloge.

Potek javnih zborovanj

Pri obeh javnih zborovanjih, ki so bila na sporedu ob otvoritvi in zaključku velike prireditve, so bile navzoče evropske politične osebnosti, ki so vzpodbujale mlade ljudi, kako naj se bojujejo za zmago krščansko-demokratskih načel. Na otvoritvenem zborovanju je bivši minister in sedanjí predsednik francoske M.R. P. (kršč. dem. stranka Pflimlin) poudaril solidarnost zapadno-evropskih držav s podjarmljenimi narodi srednje Evrope in naznačil, kako je evropska združitev, oprta na moderen socialni in gospodarski načrt, najboljši odgovor komunizmu. Glavni tajnik italijanske kršč. demokratske stranke Am. Fanfani pa je izrekel priznanje napotom mladih kršč. demokratov pri graditvi nove Evrope.

Mr. Furler, predsednik političnega odbora pri visoki upravi Skupnosti za jeklo in premog in nemški minister je nagovoril zborovalce na zaključnem sestanku, jim prinesel pozdrave kanclerja Adenauerja ter opisal, kako tako skupno podjetje posluje in kakšen je njegov vpliv pri utrjevanju vezi, ki pomenijo prve osnutke nove evropske zgradbe. Javnih zborovanj so se udeležili tudi predsednik NEI De Schryver, bivši belgijski minister, dalje Van der Poel, glavni tajnik nizozemske Ljudske stranke, strasbourški senator Mr. Wach in druge osebnosti.

generalnem zborovanju mladine v Strasbourg

Ta zborovanja so bila opisana v francoskem časopisu, deloma jih je prenašal tudi francoski radio in pa Radio "Voice of America".

Vsi delegati so zapuščali zborovanje z vtisom solidarnosti med krščanskimi demokrati. Odnegli so s seboj živo pričeanje, da je za blagor lastnega naroda treba poglobljati mednarodno sodelovanje, in da je za dobrobit svobodnega dela Evrope in za širjenje kršč. dem. načel nujno potrebno pospešiti osvoboditev srednje in vzhodne - evropskih dežel s tem, da se izvaja stalen politični pritisk na sovjetski blok.

Pri zaključnem zborovanju je bila dana možnost predstavnikom narodnih zastopstev, da so s slavnostne tribune v kratkem nagovoru prikazali zborovalcem stanje svoje domovine. Tudi slovensko zastopstvo je pripravilo svoje poročilo in eden izmed delegatov ga je podal v francoskem jeziku.

Iz tega kratkega in zelo zgoščenega opisa ni mogoče razvideti velikega obsega zborovanja, ki se ga je stalno udeleževalo nad 250 mladih delegatov iz vse Evrope. Razvideti je za vendarle mogoče, kako politično važnih prireditev se udeležuje SLS po svojih zastopnikih. In je mogoče tudi napraviti smiselni zaključek, ki nam pove, kako izrednega pomena je imeti v emigraciji organizirano jedro stranke in kako važno je, imeti v strankinih vrstah tudi mladi rod.

Resolucija

Krono vsemu zborovanju pomeni sprejeta resolucija, v katero je vključena temeljna filozofija mladinske krščansko-demokratske politike. Resolucija se glasi v izveščku:

"Evropski mladi krščanski demokratje, povsem svesti si svoje moči, poslanstva in odgovornosti, potrjujejo svojo voljo graditi združene države evropske in zbirajo svoje sile za udejstvitev EURATOM-a in skupnega tržišča kot nov ko-

BRALI SMO...

Dr. ŽIGA ŠOL O DR. MAČKU IN NJEGOVEM DELU ZA HRVATSKI NAROD

Predsednik Hrvatske seljačke stranke g. dr. Vladko Maček je nedavno slavil 77. letnico svojega rojstva. Pristaši HSS in njeni prijatelji so se je spominjali z različni prireditvami. Tudi v Argentini. Najprej je bila maša, nato pa spominska akademija, na kateri je imel glavni govor biv. poslanec HSS in predsednik "Hrvatskega kulturnega in prosvetnega društva dr. Anton in Štefan Radič", v katerem so včlanjeni pristaši hrvatske kmetijske stranke.

O tej proslavi smo v "Svobodni Sloveniji" na kratko že poročali. Sedaj so o njej prireditelji izdali obširno poročilo, katero razpošiljajo pristašem HSS in njimnjim prijateljem v Argentini, Uruguayu ter ostalih državah Južne Amerike.

V poročilu je objavljen v celoti zanimiv govor g. dr. Žige Šola. V uvodu vanj pravijo o njem organizatorji dr. Mačkove spominske proslave tole:

"Kdor bo ta govor pazljivo prebral, se mu bo vsililo vprašanje, zakaj gotovi pokvarjenci širijo neresnične novice o starem borcu in mučencu dr. Mačku. Komu le to koristi? Gotovo to ni v korist hrvatskemu narodu. Če pa ni v korist hrvatskemu narodu in njegovi borbi proti komunizmu, Titu in njegovim velesrbskim komunističnim pomagačem, je v korist samo komunistom, Titu in šovinistično usmerjenim Srbom."

Tito Pavelič ni proglasil za državnega sovražnika štev. 1, pač pa dr. Vladka Mačka in HSS. Pavelič v Hrvatski nimaa nikogar za seboj, za dr. Mačkom pa stoji ves hrvatski kmetijski narod, organiziran v HSS.

Treba je omajati zaupanje Hrvatov v njihovega predstavnika dr. Mačka, vreči sum in razdor v složne vrste pristašev HSS, razbiti ter uničiti njihove organizacije. Zato pošiljajo v org. HSS "Vol-kove v ovčji koži", ki delajo samo to, da bi sprli med seboj pristaše HSS, nato pa širijo neresnične govorice o predstavnikih HSS in samem predsedniku dr. Mačku. HSS ni totalitaristična stranka. Njen program je vzet iz duše iz srca vsega hrvatskega naroda. Duše človek ni vseveden, še manj pa nezmotljiv in vse-mogoč je samo Bog. V HSS vsak pristaša lahko svobodno izraža svoje mišljenje."

Tako uvod v poročilo o proslavi.

Sledi govor g. dr. Žige Šola, ki je prikazal življensko pot predsednika HSS, ki se je pred 77. leti rodil v Jas-trebarskem. Njegov oče je bil inženir

rak k politični enotnosti Evrope. Delež svojo odgovornost z vsemi onimi, ki žive pod jarmom katerekoli diktature, izjavljajo, da ni mogoča resnična Evropa vse dotlej, dokler bodo narodi oropani svobode in nasilno razdeljeni.

Boj za Evropo se zaostrojuje z napredkom borbe za novo človeško družbo, ki bo osnovana na spoštovanju človečanskih pravic in ki bi usmerjala gospodarstvo tako, da ne bodo imeli od njega dobička le redki poedinci ali pa država, kakor hočejo kapitalisti in marksisti, marveč bo gospodarsko služilo potrebam vsakogar, da bo lahko dosegel kulturne pridobitve in zavzemal odgovorne položaje. Mladi kršč. demokratje vabijo v svoje vrste vse one, ki zavračajo materializem kakršnekoli vrste, naj bo, da služijo z uspehom Pravici in Svobodi.

Izjavljajo tudi, da krščanska demokracija ni omejena samo na Evropo; v tej zvezi pozdravljajo rast krščansko-demokratskih sil v latinski Ameriki in rojstvo tega gibanja v Aziji in Afriki ter proglašajo krščansko demokracijo kot svetovno gibanje.

Poslanica mladim kršč. demokratom za železno zaveso

Poslanica se glasi dobesedno v slovenskem prevodu: "Pozdravljajoč borce v Poznanju in vse one, ki trpijo preganjanje zaradi Svobode in Pravice, mladi krščanski demokratje, zbrani v Strasbourg, obžalujejo, da njihovi zatirani soborci niso med njimi; pošiljajo jim svoja bratska čustva in obljublajo, da jim hočejo pomagati do skrajne možnosti na vseh področjih, kjer koli je pomoč mogoča."

Za resolucijo in za poslanico so glasovali tudi naši slovenski mladi v begunstvu. Tesno povezani v svetovno krščansko-demokratsko gibanje so s tem poslali poseben pozdrav slovenski mladini v zasužnjeni domovini in se zavezali, da ji hočejo z vsemi močmi pomagati do čimprejšnje svobode. Tako delo je vredno velikih in slavnih izročil Slovenske ljudske stranke!

Dr. L. P.

Nova republiška uprava LRS

Po zakonu o upravnih organih LRS z dne 3. maja 1956 je s 1. junijem začela v Sloveniji delovati nova republiška uprava. Z navedenim zakonom so bile v dosednji upravi izvršene večje spremembe ter je nova uprava še bolj komplicirana.

Po novem zakonu je vrhovni organ republiške uprave Izvršni svet Ljudske skupščine LRS, ki je politično izvršni organ Ljudske skupščine LRS in kot tak odgovarja za vodstvo vsakodnevne politike na vseh področjih državnega delovanja. Ostale vrste upravnih organov so naslednje: državni sekretariati, sekretariati Izvršnega sveta, republiški sveti s svojimi sekretariati, upravni zavodi, uprave, inšpektorati in komisije.

V LRS so naslednji državni sekretariati: državni sekretariat za notranje zadeve, državni sekretariat za pravosodno upravo in državni sekretariat za finance.

Sekretariati Izvršnega sveta LRS so naslednji: Sekretariat za zakonodajo in organizacijo, sekretariat za splošne gospodarske zadeve, sekretariat za industrijo in obrt, sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo, sekretariat za blagovni promet, sekretariat za urbanizem, stanovanjsko izgradnjo in komunalne zadeve, sekretariat za promet, sekretariat za delo, sekretariat za obč. upravo. Republiški sveti so po zakonu o upravnih organih v LRS izvršilno-upravni organi na tistih področjih, kjer je uveljavljeno družbeno upravljanje. Predsednika in določeno število članov imenuje Izvršni svet, druge člane pa volijo samoupravni zavodi ter strokovne in družbene organizacije. V LRS obstajajo sedaj naslednji sveti z ustreznimi sekretariati: svet za šolstvo, svet za kulturo in prosveto, svet za zdravstvo in svet za socialno upravo.

Upravni zavodi so ustanovljeni z nalogom, da proučujejo, raziskujejo in po znanstvenih metodah obdelujejo vpraša-

vac. Nihče od njegove družine, ni vedel kam so ga tedaj odpeljali.

"Pri vsem tem preganjanju dr. Maček nikdar ni opustil borbe za svobodno Hrvatsko državo, osnovano na človečnosti, pravici in svobodi." Dr. Šol to izrečno poudarja spričo govorenja nekaterih, ki bi hrvatski narod niso storili niti toliko, kolikor imajo črnega pod nohtom, dr. Mačka pa skušajo prikazati kot nasprotnika hrvatske države. Hočejo vnesti razdor med pristaše HSS, zlasti pa med dr. Mačka in dr. Jurija Krnjevića in podpredsednika stranke ing. Košutića.

Trditve, da obstoja nesoglasje med dr. Mačkom in dr. Krnjevićem je zavrnil dr. Krnjević sam l. 1955 v Chicagu. Tedaj je odločno pribil: "Nobenega gospodstva nočemo nad sabo. Hrvat noče biti suženj ne tuju in tudi svojemu človeku ne. Zato smo neodstopno za samostojno, suvereno Hrvatsko in to za demokratsko republiko, v kateri je vsakdo svoboden in spoštovan kot človek in v kateri se nič ne zgodi brez naroda in njegove svobodno izražene volje. To so cilji hrvatskega naroda in politični program HSS. Ni to naš program šele od danes ali včeraj. Na tem programu smo dobili zaupanje svojega naroda že leta 1920 in vedno pozneje, kadar je mogel hrvatski narod svobodno govoriti. Na tem programu mi tudi danes neodstopno stojimo in odločno verujemo, da ga bomo s pomočjo velikega demokratskega sveta tudi uresničili. Naši narodni neprijatelji, ki bi hoteli današnjo borbo hrvatskega naroda oslabiti, po raznih kanalih širijo trditve, da se baje predsednik Maček in jaz ne strinjava. Kdor gradi na tem svoje upanje, se bo zelo razočaral. Midva z Mačkom nisva začela sodelovati šele včeraj. Že 36 let se boriva skupno za iste cilje in se nikdar nisva sprla. To pa zato, ker ni treba, da bi vse to, kar govoriva in delava obešala na veliki zvon."

To so besede dr. Krnjevića.

Nato je govornik ob razpravljanju o hrvatski državi citiral značilno izjavo g. dr. Mačka, objavljeno v Koledarju Hrvatskog Glasa za leto 1955 pod naslovom "Bistvo kmečkega gibanja". V njej pravi dr. Maček dobesedno: "Kakor si ne moremo zamišljati napredka človeka sploh, kmeta pa še posebej, brez lastnega doma, v katerem je sam gospodar, tako si ne moremo zamisliti tudi ne napredka vsega naroda brez lastne domovine, v kateri je sam gospodar, t. j. brez lastne države. Zato HSS ne temelji samo na osnovi kmetijskega, t. j. hrvatskega narodnega prava, ampak tudi na temelju hrvatskega državnega prava. Te misli so pa izražene tudi v geslih Štefana Radića: Vjera u Boga i seljačka sloga" in "Budimo svoji svaki na svom, branimo složno hrvatski dom."

nja z določenega področja in pripravljajo gradivo za Izvršni svet. Najvažnejša republiška upravna zavoda sta Zavod LRS za gospodarsko planiranje in Zavod LRS za statistiko, ki sta vezana direktno za Izvršni svet. Večje število upravnih zavodov pa deluje še na področju kulture in prosvete. Navajamo med drugim Zavod za spomeniško varstvo LRS, Državni arhiv Slovenije, Zavod za pručevanje šolstva itd. Položaj upravne-ga zavoda ima tudi Centralni higijenski zavod.

Uprave so organizirane za opravljanje takih upravnih zadev iz določenega upravnega področja, ki zahtevajo zaradi posebne značaja ali važnosti posebej organizirano službo. V LRS so samo štiri samostojne uprave in sicer Republiška uprava za ceste, Republiška uprava za gozdarstvo, Republiška uprava za vodno gospodarstvo in Geodetska uprava. V sestavu drugih samostojnih upravnih organov pa so: Republiška uprava za dohodke, ki je v sestavu Drž. sekretariata za finance, Republiška uprava za investicije deluje v sestavu Sekretariata Izvršnega sveta za splošne gospodarske zadeve, Republiška invalidska uprava je v Sekretariatu za soc. varstvo. Uprave vodijo vsaka na svojem področju tiste upravne zadeve, ki so s posebnimi predpisi dane v njihovo pristojnost.

Inšpektorati so ustanovljeni kot posebne organizacijske enote z nalogom, da opravljajo neposredno nadzorstvo. Izvršujejo preglede, izdajajo časne odredbe, odredjajo varstvene ukrepe in druge upravne ukrepe ter izrekajo denarne kazni za prekrške. V LRS je bil doslej organiziran en sam samostojni inšpektorat in sicer Sanitarni inšpektorat. Vsi drugi inšpektorati so v sestavu držav. sekretariata oz. sekretariata Izvršnega sveta in sicer: Rep. finančni inšpektorat (Nadaljevanje na 4. strani)

ARGENTINA

Predsednik general Aramburu se bo 7. septembra t. l. podal na obisk v provinci La Rioja in Catamarca.

Sosednja republika Uruguaj je 25. avgusta slavila z velikimi slavnostmi 131. obletnico svoje neodvisnosti. Na to slavnost se je podal v uruguaysko prestolnico Montevideo podpredsednik argentinske vlade kontraadmiral Rojas. Potoval je na križarki "La Argentina". V Montevideu so mu priredili velik sprejem. Navdušene množice so po ulicah vzklikale svobodni in demokratski Argentini. Kontraadmiral Rojas se je poklonil spominu uruguayskega narodnega junaka Artigas-a s položitvijo venca na njegov spomenik. Med raznimi slavnostmi je bila tudi velika vojaška parada. Na banketu, ki ga je Nacionalni svet priredil v čast argent. podpredsedniku, ga je pozdravil s toplimi besedami predsednik tega sveta dr. Alberto Zubiria. Na argentinski narod in njegove oblasti je naslovil prisrčne besede. Kontraadmiral Rojas je v zahvali za pozdravne besede naglašal, da v imenu predsednika generala Aramburuja in argentinskega naroda uruguayskemu narodu znova izreka zahvalo za vso naklonjenost Argentini v času njene preizkušnje. Omenjal je pregovor, da se prijatelj pozna v nesreči ter je naglašal, da so to Uruguajci v polni meri dokazali. V ponedeljek se je podpredsednik Rojas vrnil v Buenos Aires.

Buenosaireški župan Luis Maria de la Torre je odšel v Severno Ameriko. V New Yorku so ga ob prihodu sprejele najvišje osebnosti newyorške mestne občine.

Vlada je izdala dekret o porušitvi predsedniške residence na Avdi Libertador. Izdatki za popravilo poslopja, ki ne odgovarja več svojim namenom, bi presežali višino 1.700.000 pesov in niso v nobenem razmerju s celotno vrednostjo poslopja. Na mestu, kjer stoji sedaj ta palača, bočasno ljudski park. Kot znano, je prejšnji režim na vrhu te palače začel graditi tudi grandiozen spomenik pok. Evi Peron. Nova vlada je začetna dela za ta spomenik ustavila in porušila.

V Centralni banki so na podlagi zbranih podatkov ugotovili, da bo Argentina morala v letu 1957 uvoziti 140.000 ton časopisnega papirja v vrednosti 504 milijonov.

Med obiskom argent. podpredsednika kontraadmirala Rojas-a v Montevideu je uruguaysko časopisje znova začelo razpravljati o že starem načrtu za graditev velike električne hidrocentrale na reki Uruguay v Salto Grande. Reka Uruguay meji Argentino in Uruguayem. Predvidena elektrarna bi lahko dajala letno 9 milijonov kilovatnih ur električnega teka.

Buenosaireški radikali so imeli predvolilni sestanek. Med pristaši sed. predsednika stranke dr. Frondizija in radikalnim prvakom iz province Bs. Aires, dr. Balbinom ki je bil vedno predsedniški kandidat radikalov proti Peronu, je prišlo do hudih medsebojnih besednih dvobojev, nato pa tudi do pretepotov.

Vodstvo Krščansko - demokratske stranke je imelo sestanek, na katerem je razpravljalo o pripravi stranke za prihodnje volitve. Večina članov vodstva stranke je za to, da stranka za volitve ne gre v koalicijo z nobeno stranko ali politično skupino ter da stopi pred volilce samostojno s svojim programom.

V Cordobi so po zadnjem ljudskem štetju dne 30. junija t. l. ugotovili, da se je v nekaterih podeželskih mestih prebivalstvo v primerjavi s stanjem leta 1947 občutno zmanjšalo. Ljudje so z dežele odšli v mesta.

V Buenos Aires bodo v sredini septembra prispeli trije člani Skupščine evropskih narodov, ki žive v komunistični sužnosti. V delegaciji bodo Constantin Visoianu, biv. romunski zunanji minister, Vilis Masens, biv. litvanski diplomatski predstavnik in sedanji predsednik Skupščine evropskih narodov ter Štefan Korbonski, biv. predsednik begunske poljske vlade med II. svetovno vojno. V Argentini bodo ostali do 24. septembra ter bodo imeli več razgovorov s predstavniki argentinskih oblasti. Imeli bodo tudi več konferenc.

Argentinska poštna uprava bo dala 1. septembra v promet tri spominske znamke, ki se nanašajo na proglasitev za province La Pampa, Chaca in Misio-nes.

Znamke bodo v vrednosti \$ 0.50, \$ 1. in \$ 1.50.

Vlada je povrnila avtonomijo Banki province Buenos Aires.

PORAVNAJTE NAROČNINO SVOBODNE SLOVENIJE!

Novice iz Slovenije

V Ljubljani so na seji odbora za prosveto in kulturo republiškega zbora ljudske skupščine LRS razpravljali o kritičnem položaju slovenskih tiskarn, ki jih imajo sedaj vse v rokah komunisti. Na sestanku je imel glavni referat znani komunistični propagandist Rudi Janhuba. Navajal je, da je zasluga samo grafičnega delavstva, da je doslej iz tiskarn vkljub zastarelim strojem prihajalo kvalitetno delo. Nadalje je omenjal, da poprečna starost tiskarskih strojev v Sloveniji znaša 38 let, medtem, ko je strojni park za knjižni tisk docela zastarel, kajti večina teh strojev je bila nabavljenih že pred 50 leti. Stroji za knjigotisk v Sloveniji natisnejo na uro 900 izvodov, medtem ko v drugih državah avtomatični stroji natisnejo do 4000 izvodov. Zastareli so tudi že rotacijski stroji, kakor tudi stroji za barvni tisk. Izrabljen je prav tako ročni in strojni stavni material, ker tiskarne že dolgo časa niso mogle nabaviti sodobnih garnitur črk. Naglašal je tudi, da "nobena tiskarna ali ročna stavnica v Ljubljani ni urejena za znanstveni in tehnični tisk". Drugi problem, s katerim se morajo baviti grafična podjetja je pa vzgoja grafičnega kadra. Zaradi pomanjkanja strokovnega kadra sta izkoriščeni samo dve tretjini kapacitete strojev. Pomanjkanje vajencev je tolikšno, da si morajo tiskarne pomagati z upokojenci. V predlogu za zboljšanje sedanjega kritičnega stanja v slovenskih tiskarnah je Janhuba naglašal, da slovenske tiskarne potrebujejo 800 milijonov dinarjev za uvoz osnovnih sredstev, t. j. novih strojev in nadomestnih delov za sedaj obratujoče stroje. Ta sredstva naj bi zagotovila zlasti država z dolgoročnim posojilom. Janhuba spričo dejstva, da so vse tiskarne pod istim komunističnim gospodarjem, predlaga tipizacijo tiskarn. t. j. posamezne tiskarne naj bi se specializirale za določene panoge tiskarske dejavnosti. N. pr. tiskarna "Slovenskega poročevalca" — bivša Narodna tiskarna — naj bi se specializirala predvsem za rotacijski tisk, t. j. za tiskanje listov, tiskarna "Ljudske pravice", biv. Jugoslovanska tiskarna — za knjižni in barvni tisk, Triglavsko tiskarna za znanstveni in tehnični tisk i. d.

Glede sedanjega kritičnega stanja, v katerem so slovenske tiskarne, je Janhuba navajal, "da posledice takšnega stanja izvirajo še iz časa okupacije, ko grafične industrije sploh niso obnovljali". Pri tej ugotovitvi se bo vsakdo nehoti vprašal kaj so le delali komunisti vseh zadnjih deset let, ko so si prigrabili vse tiskarne, jih izrabljali do skrajnosti, iz nekaterih — zlasti iz Jugoslovan-

Zakaj naši rojaki vedno v večjem številu nalagajo svoje prihranke po posredovanju F. in J. Kristof? Zato, ker jih že triletna izkušnja uči, da so naložbe varne, izplačila točna in obresti visoke. Francé in Janez Kristof. 25 de Mayo 533—39 CAPITAL. T. E. 31-6435.

ske tiskarne pa demontirali tudi mnogo strojev in jih odpeljali v druge kraje, da strojev niso obnovljali. V predvojnih časih nikdar ni bilo čuti, da bi bile tiskarne v kritičnem stanju, ker so bile v privatnih rokah ter so privatniki sproti obnovljali stroje ter dosegli, da je bila slovenska grafična industrija na višku ter je bila n. pr. Jugoslovanska tiskarna najmodernejša tiskarsko podjetje v celi Jugoslaviji sploh, ki je lahko tiskala vsako, še tako delikatno stvar. V predvojni Jugoslaviji tudi nikdar ni bilo čuti, da slov. tiskarne ne bi bile zmogle tiskanja znanstvenih del. Sedanje kritično stanje slovenskih tiskarn je tipičen dokaz za to koliko je dati na razne komunistične trditve o silnem napredku splošne dejavnosti doma.

V Ljubljani so imeli nedavno posvetovanje o organizaciji dela in delovne storilnosti. Sklical ga je Zavod za proučevanje dela in varnost pri delu LR Slovenije. Ta zavod je bil v Sloveniji ustanovljen pred dvema letoma še kot Zavod za proučevanje delovne varnosti, lansko leto so pa njegov delokrog z odlokom Izvršnega sveta razširili tudi na področje organizacije dela. Na posvetovanju je imel referat republiški sekretar za delo dr. M. Dular. Omenjal je, da je Zavod razdeljen na 4 oddelke in sicer na oddelke za organizacijo dela, oddelke za delovno varnost, oddelke za psihologijo dela ter oddelke za publicistiko in vzgojo kadrov, ima pa še samostojen odsek za tehnično statistiko. Za njim so govorili o "problemih organizacije dela in vodenja v industrijskih podjetjih" ing. I. Gruđen, o "analitičnih ocenah delovnih mest" ing. Ervin Perne, o "modernih metodah poučevanja" prof. Bertoncelj in o "reševanju problemov higijenskotehnične zaščite" ing. Gostiša. Na sestanku je prišel tudi predsednik skupščine LR Slovenije Miha Marinko in naglašal, da je danes v Sloveniji "med bistvenimi vprašanji problem reševanja življenjskega standarda". To vprašanje je mogoče rešiti samo "s povečanjem delovne storilnosti". Priznal je, da se lahko v tem pogledu od industrijsko razvitih držav "pouslikaj naučijo". Končno je napovedal, da bo moral doma "sistem temeljiti na tem, da bo meril pravice z dolžnostmi, da bo imel vsakdo samo toliko pravic, kolikor bo opravil svoje dolžnosti do družbe". Pred leti bi bil Marinko in sleherni komunist doma vsakogar, ki bi tako govoril, proglašal in obsojal za kapitalističnega reakcionarja, sedaj so pa morali priti sami do tega spoznanja!

Mariborska Drama je kot zadnjo premiero v let. sezoni uprizorila tragikomedijo "Vroč kri" ameriškega dramatika Johna Patricka.

Okrajna lovska zveza v Novem mestu se v ljubljanskem tisku zavzema za zaščito jerebic in fazanov. V utemeljitvi zahteve navaja da so znanstveniki dokazali, da poje jerebica na dan do 330 žuželk in 2 dkg semen raznih škodljivih rastlin. Z načrtnim gojenjem bi v Slove-

niji lahko vzredili izredno visoko število jerebic in fazanov, od česar bi imelo poljedelstvo še večjo korist.

V počastitev. I kongresa Združenja slepih Slovenije in 10. letnice ustanovitve Zveze slepih Jugoslavije je bila v ljubljanski operi slavnostna akademija. Program so izvajali gojenci Zavoda za slepo mladino, pevski zbor Združenja slepih Slovenije in slepi pianist Gabriel Devetak. Slavnostni govor je imel predsednik Združenja slepih Franc Rožanc.

Republiški zavod za socialno zavarovanje v Sloveniji bo imel to leto tri milijarde dinarjev deficita. To je povedal na seji zbora proizvajalcev "Ljudski poslanec" Razdrih. Član Izvršnega sveta Ingolič je na poslančevu interpelaciji, kako se bo uredil ta primankljaj, izjavil, da je "izvršni svet že ukinil potrebno, da bo zadovoljivo rešeno vprašanje primanjkljaja socialnega zavarovanja".

Zvezni izvršni svet je sprejel predlog prvega jugoslov. zakona, s katerim se ureja sodni postopek v presojanju pravnih (civilnih) zadev.

Na sestanku Centralnega odbora sindikata drž. uslužbenec v Skoplju so razpravljali o prednačrtu novega zakona o državnih uslužbenecih v Jugoslaviji.

V Ljubljani so ustanovili sekcijo Jugoslovanskega društva za upravne znanosti.

V Sloveniji so imeli 22. junija v dopoldanskih urah nenavadno lep nebesni pojav. Okoli sonca so ljudje videli kolar bar s polmerom 22 stopinj. V kolobarju so bile vidne barve, razporejene kakor pri mavrici. Rdeča barva je bila na notranji strani. Ljubljanski listi navajajo, da meteorološki optiki imenujejo ta sončni pojav sončni dvor ali haló. Pojav mavričnega haloja da je precej redek in da sklepajo, da so plasti v višjih slojih atmosfere — okoli 6.000 m — zelo mirne.

V Ljubljani so v začetku julija odprli razstavo sodobnega koroškega slikarstva.

Umrli so. V Ljubljani: Tone Repanšek, uslužbenec hotela Slon, Jožef Perša, uslužbenec Mestne klavnice, Ana Slanovec, vdova po pol. poveljniku, Terezija Prijatelj, Avgust Repič, Josipina Germek, Marija Zabavnik, roj. Podraž, vdova po organistu, Terezija Jager, ing. Fridolin Hacin, direktor Srednje tehn. šole, Ana Zdošek roj. Grobusek, Marija Cizelj, roj. Prašnikar, Franc Resman in Jožefa Ojstrež v Celju, Anton Leskovšek, kamnoseški mojster v Šentjuri pri Celju, Franc Roter v Trbovljah, Dragi Novak, posestnik na Trojanah, Ana Majdič, roj. Pokavec, vdova po poštnem poduradniku, Joža Šalobir, žel. tehnik v p. v Kandiji, Marta Šumak v Ormožu, Ivan Benigar v Trnovem, Alojzija Strojman, roj. Kosmač v Šmartnem pri Litiji, Marija Knez, roj. Plahutnik v Hrastniku, Jožefa Skušek, upokojenka v Litiji, Jožefa Hudohmet roj. Završnik v Rečici ob Savinji, Karel Praznik, pos. na Go-

Naročajte in širite Svobodno Slovenijo

milskem, Franc Borštnik na Vrhniki, Janez Kovačič iz Radohove vasi pri Pivki, dr. Karel Klasinc, specialist za bolezni ust in zob v Fuerstenfeldu in Janez Puš v Šmarju — Sap.

V Rogaški Slatini so leta 1952 začeli z novimi raziskovalnimi deli in globinskimi vrtanji. Opravljali so jih vsako poletje pod vodstvom hidrologa ing. Josipa Bača, profesorja na sarajevski univerzi. Leta 1953 so v globini 35 m naleteli na močan vrelec, ki je bruhal vodo 9 m nad površino. V tem letu so pripravili tudi za izrazbo 4 produktivne vrtnice. Dva vrelca dajeta močno mineralizirano vodo, ki spada med najmočnejše mineralizirane vode v Evropi in vsebuje malo natrijevega klorida, kar je za zdravljenje zelo zaželeno. Ostala 2 vrelca dajeta manj mineralizirano vodo, ki je zelo uporabna kot namizna voda. Lani so vodo iz teh vrelcev začeli uporabljati tudi za kopanje ter nudi kapaciteto za 150 oseb. V Rogaški Slatini izkoriščajo še prirodni ogljikov dvokis. Vsak dan ga pridobijo za 250 kg in ga v jeklenih bombah razpošiljajo živilski industriji in klinikam. Za izkoriščanje tega plina, ki se dviga z mineralno vodo iz vrelcev, so zgradili moderno plinaro. V zadnjih časih so v Rogaški Slatini pridobili še več vrelcev. Izvrtali so vsega 37 vrtin. Slatino bodo pridobivali v treh vrelcih tipa "Tempel" in "Styria". Specialist za balneologijo docent dr. R. Leskovar je izjavil, da se je Rogaška Slatina medicinsko razvila v Karlove Vare južnih alpskih dežel. To potrjujejo medicinsko-kemijska raziskovanja. Rogaška Slatina ni vodeče tovrstno zdravilišče v Jugoslaviji samo zaradi svojih zdravilnih vrelcev, temveč tudi zaradi pomembnih medicinskih naprav ter je zelo zaslovela zaradi zdravljenja jeter, žolča, sladkornih bolezni itd. Seveda so pa razne naprave v zdravilišču potrebne modernizacije.

Zvezni zavod za statistiko je izdal v angleščini, francoščini, nemščini in ruščini statistični koledar FLRJ. Po podatkih, objavljenih v tem koledarju, je imela Jugoslavija lani, brez podatkov za okraja Koper in Buje, 17.557.000 prebivalcev, letos jih ima 17.853.000, leta 1960 jih bo pa imela 19.118.000. Naravni prirastek je padel od 305 na 272.000, medtem, ko se je število umrlih od 187.000 v letu 1954 povečalo na 200.000.

Slovinci v Argentini

BUENOS AIRES

Mednarodna odbojkaška tekma med SFZ in Ruskim moštvom AJOC iz Quilmesa Moštvo A Slov. fantovske zveze je v nedeljo 26.VIII. t. l. igralo v Quilmesu z ruskim moštvom AJOC revanžno tekmo v odbojki. Od petih odigranih setov je SFZ dobila 3 in izgubila 2 z naslednjimi rezultati: 15:5 — 11:15 — 14:16 — 15:15 in 15—12.

Po tej tekmi je SFZ končno veljavno odnesla zmago v obeh srečanjih. Igra je bila zelo napeta in občinstvo nenavadno številno. Po besedah ruskih odbojkašev je moštvo SFZ pokazalo odlično igro, posebno kar se tiče hitrosti in obvladanja žoge. Zeleti je samo, da bi se podobne mednarodne tekme čim večkrat

Vsak teden ena

KAJ TI JE DEKLICA...

Kaj ti je deklica, da si tak žalostna, Kaj mi je, nič mi ni, srce me boli. Fantič na vojsk' leži, fantič le vstani mi, Kako ti vsati čem, k' me krogla tiši. Obklela bom črni gvant, saj to je bil moj fant, Saj to je bil moj fant, k' zdaj mrtev leži.

v preteklem letu. V letu 1955 je bilo sklenjenih 172.000 zakonov, kar je za 9.000 manj kot pa v letu 1954. Poleg Statističnega koledarja Zvezni zavod za statistiko izdaja tudi Statistični zbornik FLRJ.

Društvo za varstvo in vzgojo ptic je priredilo v Ljubljani III. zvezno razstavo kanarčkov, domačih ptic in ekskotičnih ptic. Na njej je bilo razstavljenih nad 120 kanarčkov - žlahtnih vrvicev (harcerjev). Pred razstavo je bilo tekovanje žlahtnih vrvicev. Udeležili so se je razstavljalci iz Celovca, Beljaka, Zagreba, Ljubljane, Reke, Jesenice, Tržiča, Maribora, Slovenj gradca in drugih krajev. Med 30 zbirkami, izmed katerih so bili v vsaki po štirje kanarčki, jih je kar 20 prejele nad 300 točk za petje (maksimum 360 ter so jih uvrstili v prvo kategorijo. Prvo mesto je dobila skupina kanarčkov Aleša Pavlina iz Tržiča.

Na razstavi je bil določen tudi poseben prostor domačim divjim pticam z nazornim prikazom njihovih selitev. Tako je bilo ugotovljeno, da so škorca, ki živi v Sloveniji, zasledili v Maroku, t. j. mrazu v naših krajih se je ognil z 2.100 km dolgem poletom v Afriko.

Triglav film v Ljubljani snema deveti slovenski umetniški film "Dolina miru". Zanimivost tega filma, ki ni mladinski, je ta, da v njem igrajo glavne vloge otroci. V filmu, ki ga režira France Štiglic, med drugim nastopajo še naslednji slov. igralci Stane Sever, Boris Kralj, Maks Furijan, Pavle Kovič in Aleksander Valič. Glavno vlogo fantiča Marka igra režiserjev sin Tugo Štiglic, Nemko Lotti pa Evica Wohlfeiler. Scenarij za film je napisal Ivan Ribič.

vršile, kajti na ta način se najbolj poglabljajo prijateljski odnosi med različnimi narodnostmi.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V družini g. Milana Vojnoviča in njegove žene ge Tatjane, roj. Sušnik, se je rodil sin Anton. Srečni družini naše čestitke.

LANUS

Krajevni odbor Društva Slovencev v Lanusu priredi s sodelovanjem odséka Slovenske fantovske zveze v Lanusu in lanuškega slovenskega cerkvenega pevskega zbora v nedeljo 2. septembra t. l. ob petih popoldne prosvetni večer. Posvečen bo "lepotam slovenske zemlje". Predavanje bodo spremljale skiptične slike z godbo in slovensko pesmijo.

FRANC WERFEL

Prevedel: KAREL MAUSER (4)

PESEM O BERNARDKI

S. Fischer Verlag, Frankfurt am Main

"Koliko si stara, Bernardka?"
 "Štirinajst sem jih že bila" odgovori deklica z jasnim glasom.
 "Najstarejša je v razredu in najmanj zrela", šepne Vauzous kaplanu. Ta je ne pogleda temveč se znova obrne k Bernardki:
 "Ali mi moreš povedati, ma petite, na kateri dan in v katerem letu si rojena?"
 "Oh, da! To morem gospodu katehetu pač povedati. Rojena sem 7. januarja 1844..."
 "No vidiš, Bernardka. Nisi tako neumna in znaš prav razumljivo odgovoriti... Ali veš morda v kakšni oktavi je tvoj rojstni dan, ali, da me boš boljše razumela, kateri praznik je pred tvojim rojstnim dnevom? Se spomniš? Saj ni tako dolgo..."

Bernardka gleda v kaplana s prav taistimi očmi v katerih se meša trdnost z apatijo in ki so sestro Marijo Terezijo tako vznemirile.
 "Ne, tega se ne spomnim," odgovori in ne premakne pogleda.
 "Nič zato," se smehlja Pomian, "Tebi in vsem bom zdaj povedal. Šestega januarja obhajamo praznik Treh Kraljev. Tedaj prinese sveti Trije Kralji iz jutranje dežele čudovita darila Jezuščku v betlehemske hlevu. Zlata, mire in kadi-la. Ali si videla jaslice v cerkvi, Ber-

nardka, kjer so upodobljeni tudi Trije Kralji?"
 Bernardka Soubirous oživi. Lahna rdečica se ji sprelije čez obraz.
 "Oh da, jaslice sem videla" vzkligne veselo. "Lepi kipci kakor živi ljudje, sveta Družina, in vol in osel in Trije Kralji s kronicami in zlatimi palicami, oh to sem videla..."
 Velike dekliske oči so se same pozlatile vpricho slike, ki je prišla deklici v spomin.

"Tako, zdaj veste nekaj o svetih Treh Kraljih... Zapomni si, Bernardka in zberi se, zakaj zdaj si že velika."

Abbé Pomian je pomežiknil učiteljici, kljub temu pa jo je malo poučil o pravi pedagogiki. Nato se je obrnil k vsemu razredu:

"Sedmi januar je važen praznik za Francijo. Tedaj se je rodil nekdo, ki je rešil domovino iz najgloblje sramote. To se je zgodilo točno pred 446 leti. Pomislite malo, otroci, preden odgovorite!"
 Takoj zmagoslavno zakriči nek glas: "Cesar Napoleon Bonaparte!"
 Sestra Marija Terezija pritisne roke na trebuh, kakor da jo ujeda kolika. Nekaj dekle meni, da je zdaj prišla ugodna prilika, da se izdivja. Toda abbé Pomian ohrani svojo vedro resnost.
 "Ne, ljubi otroci, cesar Napoleon Bo-

naparte se je rodil mnogo, mnogo kasneje..."

Zdaj gre k tabli in zapiše z velikimi verzalnimi črkami. Mnoge izmed deklic še niso prišle preko začetnih pojmov pisanja in branja:

Jeanne d' Arc, devica Orleanska, rojena 7. januarja 1412 v Domremyu.

Med tem, ko so šolarke med zamolklim šundrom prepisovale s table, se je oglašil šolski zvonec. Enajst je, Bernardka Soubirous še vedno stoji pred prvo klopjo na praznem prostoru preizkušnje. Nuna Marija Terezija Vauzous se visoko vzvraha. Njen ponosni obraz se v blebi februarški luči videti zelo trepe:

"Zavoljo tebe v katekizmu nismo prišli dalje, draga Soubirous," reče zelo tiho, tako, da jo mora slišati samo Bernardka. "Premisli, če si vredna..."

ČETRTO POGlavJE

Café Progrès

Na mestnem trgu Marcadale, kjer se odigrava večina lurskega javnega življenja, stoji med obema velikima gostilnama Café Français. Ni preveč oddaljena od postajališča poštnega omnibusa, ki je osrednja točka velikega sveta v malem svetu pirejskega mesteca. Kavarar, monsieur Duran, je s precejšnjimi stroški v lanskem letu lokal na novo preuredil. Rdeč baržun, marmorne mizice, zrealca in velikanska lončena peč, ki sliči utrjenemu rimskemu stražnemu stolpu. Spricho te velikanske peči je Ca-

fé Français najbolj zakurjeni prostor v Lurdu. Toda gospod Duran ne skrbi samo za toploto, skrbi tudi za luč. Uvedel je nov način razsvetljave, močno vztrajno petrolejko z zelenim senčnikom, ki visi spod stropa pritrdjena na železnih palicah in razliva belkasto domačo svetlobo prek marmornih miz. Kavarnar je prepričan, da je v novotarijskem Parizu, ki noro drvi za vsako moderno iznajdbo, prav malo gostiln, ki bi bile blagoslovljene s tako lučjo. Duran, v primeri z večino rojakov, ni poseben varčev. Puisti, da luč sveti tudi podnevi, če je to potrebno, tako na primer danes, ko se zimski somrak noče umakniti. V svoji velikušnosti gre še dlje; noče skrbeti samo za snovno luč. Trudi se, da bi se razširila tudi duhovna luč. V ta namen visi po obešalnikih kopa velikih pariških časopisov, ki so lepo vokvirjeni. Abonentnih stroškov se gospodar kavarne ne boji. Na razpolago so: "Le Siècle", "L'Ere Impériale", "Le Journal des Débats", "La Revue des Deux Mondes", "La Petite République". Da, celo ta "Petite République", najbolj revolucionarni list, ki udarja preko cesarja in vlade, borbeni list, za katerim stoji, kar vsakdo ve, Luis Blanc, socialistični bogpomagač. Da ne manjka lurskega tednika "Le Lavedan-a", tega ni treba niti omenjati. Uredništvo je napravilo z gospodom Duranom ugodno pogodbo, zavoljo katere vsak četrtek leže na marmornih mizah štirje izvodi izišlega Lavedana-a. Z ozirom na vse napore, s katerimi skuša gospod Duran poskrbeti za

duhovno hrano svojih obiskovalcev, po pravici marsikdo imenuje kavarno Français tudi kavarno Progrès.

Dvakrat na dan ima lokal posebno veliko obiskovalcev. To je okrog enajste ure, ob uri aperitiva in potlej popoldne ob štirih, ko se zapro pisarne deželne sodišča. Uradniki te oblasti so zvesti stalni obiskovalci kavarne Français. Franceska država se drži pri razporeditvi svojih uradov posebnega načela. Okrajna prefektura se nahaja v Tarbesu. Temu odgovarjajoče bi se morala podprefektura nastaniti v najbližjem važnem kantonalnem mestu, v Lurdu. Toda ne !Ta visoki urad so postavili v mali Argelès, kjer je s krvotokom uprave, z vrhovno orožniško komando precej dobro združen. Razlog za ta korak ostane nerešen. Lurd je zaradi tega po pravici užaljen. Lourdes je treba pomiriti. Zavoljo tega ga določijo za sedež visokega sodišča, ki je podrejeno Tarbesu. To je vzrok, da more gospod Duran šteti med svoje goste Fougata, rednega predsednika deželne sodišča, več sodnikov, cesarskega državnega tožilca Dutoura, več upravnih uradnikov, advokatov in sodnijskih piscev.

Zdaj še ni nobenega teh gospodov. Za okroglo mizo v kotu sedi gospod Hyacinthe de Lafite sam. Gospod de Lafite ni gospod de Lafite in lastni osebi, temveč samo nepremožni bratranec bogatega moža. Na razplogo ima stolpo sobo v gradu. Družina de Lafite veliko potuje. Toliko bolj pa v poslednjem času gospod Hyacinthe išče zatočišča v svoji sobi.

Je Sueški kanal res nenadomestljiv?

Že dalj časa se bavijo veliki koncerni s problemom eventualnih težav pri prehodu Sueškega kanala; posebno odkar so angleške čete zapustile sueško zono. Še bolj akuten pa je problem postal z Nasserjevim korakom. Začeli so jemati v poštev misel transportov okoli Afrike. Še nekaj drugega jih je naklonilo k tej misli. Skozi Suez morejo iti ladje do približno 25.000 t. A z ozirom na petrolej bi se veliko bolj rentirale velike ladje. Pri odvažanju petroleja je parola: Več naložiti in enkrat in čim hitreje odpeljati. Posebno je še to važno vsak dan bolj ob velikem naraščanju kapacitete produkcije zemškega olja na bližnjem Vzhodu. Leta 1946 je stala produkcija na 26,6 milijonih ton. V preteklem letu je pa že prišla na 161 milijon. Mnogokrat se zgodi, da morajo nasrkanje olje spustiti nazaj v podzemlje, ker ga ne morejo tako hitro odpeljati. To bi se z velikimi ladjami preprečilo. Nekaj takih petrolejskih ladij je že v gradnji na Japonskem in bodo imele po 100.000 t. Izračunali so, da se bolj splača voziti s temi petrolej okoli Afrike kot pa z majhnimi slozi Suez. Vendar bo trajalo še nekaj let, da bo zgrajenih dovolj teh ladij, ki bodo prevzele ves petrolej. Takrat bo sueški kanal izgubil

NOVA REPUBLIKA UPRAVA L.R.S. (Nadaljevanje z 2. strani)

rat v sestavu drž. fin. sekretariata, Rep. elektroenergetski inšpektorat, Rep. inšpektorat parnih kotlov in Rep. rudarski inšpektorat v sestavu Sekretariata sveta za industrijo in obrt; Rep. kmetijski inšpektorat in Rep. veterinarski inšpektorat v sestavu Sekretariata Izvršnega sveta za kmet. in gozdarstvo; Rep. tržni inšpektorat v sestavu Sekretariatu Izvr. sveta za blagovni promet; Rep. gradbeni inšpektorat v sestavu Sekretariata Izvr. sveta za urbanizem, stanovanjsko izgradnjo, in komunalne zadeve; Rep. inšpektorat dela v sestavu Sekretariata Izvr. sveta za delo.

Komisije so ustanovljene za opravljanje določenih upravnih zadev. Jih je več, tako n. pr. komisija za verska vprašanja, ki je vezana direktno na Izvršni svet. Rep. komisija za potrjevanje investicijskih programov je pod nadzorstvom Sekretariata Izvr. sveta za splošne gospodarske zadeve, Rep. komisija za revizijo prospektov deluje pod nadzorstvom Sekretariata Izvr. sveta za urbanizem, komisija za pregled filmov pod nadzorstvom Sveta za kulturo in prosveto.

Družabna prireditev

SLOVENSKE BESEDE

bo

v soboto 15. septembra

v običajnih prostorih

v

SANTOS

LUGARES

65% vsega prometa (od 107 milj. t. transportiranih skozi Suez leta 1955 je bilo 69 milj. t. petroleja). Če pomislimo, da bodo počasi upeljali večje ladje tudi za transport ostalih produktov, se bo kmalu pomen Sueza zelo, zelo zmanjšal: postal bo le lokalnega pomena.

KOROŠKA

Šovinistično barbarstvo

Pred 40 leti je bil župnik v Zrelcu pri Celovcu sedanji kanonik ljubljanske škofije dr. Janko Arneja. V tej župniji ima kanonik še sedaj več prijateljev in znancev. V letošnjih počitnicah se je odločil, da jih bo obiskal. To je tudi storil. Doživel je pa nemalo presenečenja, ko se je lahko sam prepričal, da se nemčurji in nemški šoviniisti od tedaj pa do danes niso prav nič spremenili. Ostali so še naprej strupeni sovražniki vsega, kar je slovensko. To so na viden način pokazali ob obisku dr. Arneja v Zrelcu. Ko je kanonik s svojimi prijatelji stopil v javni lokal, so ga nahujskani pobalini sprejeli s psovskimi in izživalskimi vzkliki. Hišo njegovega gostitelja prijatelja Zupanca so pa ponoči napadli s kamenjem ter na oknih razbili šipe. Pri izsleditvi zlikovcev je oblast nastopala skrajno malomarno in površno. Spričo takega zadržanja obla-

šele iz Svob. Slovenije z dne 23. t. m. smo zvedeli, da bo slovenska služba božja v San Martinu dne 2. sept. t. l. ob 3/4 na 9. uro darovana za pok. generala Leona Rupnika. Ker nismo vedeli, da bo še kdo dal zanj opravi sv. daritev, smo, kot vsa prejšnja leta, tudi letos naprosili č. g. župnika v Temperleyu, da ob obletnici smrti opravi za našega pokojnika sv. mašo, ki bo tudi dne 2. sept. ob 10. uri. Ker so vse nedeljske sv. maše v Temperleyu že za mesec vnaprej oddane, nam datuma ni več mogoče prestaviti. — Ko se prirediteljem v San Martinu za lepo dejanje vljudno zahvaljujemo, prosimo slovensko javnost, predvsem pa bivše domobrance, da našo odotnost pri sv. maši v San Martinu tolažijo samo z našo udeležbo pri sv. daritvi ta dan v Temperleyu.

Temperley, dne 24.8.1956.

Olga Rupnikova z materjo in Ksenija Rupnik por. Kociper z možem in sinom.

Peter Rant

CONTADOR PUBLICO NACIONAL
TRADUCTOR PUBLICO
GRANADEROS 61
T. E. 66-0818

V nedeljo popoldne, 9. septembra gremo

VSI V LANUS

na vsakoletno mladinsko prireditev s srečolovom.

ki jo je prirede dekleta in fantje lanuškega odseka

SDO in SFZ

sti je tudi mogoče, da so isti pokvarjenci nekaj dni zatem namazali Zupanjevo hišo z različnimi nemškimi šovinističnimi gesli.

Vsa slovenska javnost, pa tudi zmeri nemški krogi so ogorčeno obsodili to barbarstvo. Odločno je proti njemu nastopil tudi deželni glavar Wedenig, ki je dejal, da tak zločin ni samo dejanje proti obisku iz sosednje države, marveč tudi znak brezpravnosti, ker si ni mogoče predstavljati bolj barbarskega podviga, kakor napad s kamenjem na kmeta, ki ma v hiši gosta.

V začetku julija je avstrijska poštna uprava uvedla sezonski avtobusni promet na liniji Celovec - Ljubelj - Kranj - Ljubljana - Postojnska jama - Rijeka - Opatija - Lovran.

NEKAJ IZ GOSPODARSKEGA ŽIVLJENJA

Produkcija piva se je v letih po zadnji vojni po vsem svetu silno razmahnila. Število pivovarj po svetu je trenutno naslednje: Afrika 60, Avstralija 66, Azija 56, Amerika 596, Evropa 5752 (od tega Nemčija 2498, Belgija 593, Anglija 404). Produkcija posamezne pivovarne pokaže naslednje številke: v USA 280.000 hl, Irsko 250.000, Avstralija 220.000, Anglija 80.000, Švica in Češka Slovaška 30.000, Belgija 18.000, Nemčija 11.500 hl. Popili pa so lani poprečno: Belgijec 138 litrov, Avstalec 106, Rus 8, Italijan 3, Nemec v zah. Nemčiji 62 litrov.

Avstrijski strokovnjak za ogrevalne naprave Adalbert Orlicek je sporočil na Dunaju zbirajočim specialistom za električno energijo, da zaradi nerazumevanja pri posameznih vladah ne bo mogoče izvesti dalekosežnega načrta o napeljavi posebnega plinovoda, ki naj bi tekla od Srednjega vzhoda do vseh evropskih držav. Dolg naj bi bil 2500 milj, veljal pa bi okrog 2 milijardi dolarjev. S tem bi se cena zemeljskemu plinu, ki ga doslej kot preveč v proizvodnji zažigajo v puščavi, v vseh evropskih državah zelo zmanjšala.

V pokritje 14 mil. funtov obsegajočega dolga, ki ga ima ZSSR v Angliji na osnovi medsebojnega trgovanja v prvi

Dr. LOJZE BERCE

kirurg in zdravnik Instituta za prebavne organe in jetra, ordinira vsak torek in četrtek od pol šestih do osmih in ob sobotah od treh do šestih popoldne v kliniki Once,

RIVADAVIA 3434, CAPITAL

Roengten in laboratorij
Telefon ordinacije 62 - 5004

polovici tega leta, pošilja trenutno ZSSR večje količina zlata angleški vladi.

Sovj. tovarna traktorjev v Čeljabinsku je pričela z gradnjo gigantskega traktorja, ki bo 6 metrov dolg in 3 m visok. Jakost — 300 HP.

Slavistično društvo v Ljubljani je imelo letos občni zbor v Novi Gorici. Po obnem zboru so se slavisti odpeljali v kraško vasico Gorjanski pri Komnu, kjer so odkrili spominsko ploščo na rojstni hiši jezikoslovca in zbiratelja slovenskih narodnih pesmi dr. Karla Štrek-lja.

Študijska knjižnica v Mariboru je med slovenskimi študijskimi knjižnicami največja, pa tudi najstarejša, saj je bila ustanovljena že leta 1903. Danes ima že nad 60.000 knjig.

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Duhovno življenje. September 1956. Vsebine: Kdo kakor Bog (Alojzij Kšnerlj); Filozof Čadajev o papeštvu; Srečni hočemo biti (Dr. Alojzij Starc); Kako so vzgajali stari in še kaj (fzt); Papeški molitveni namen za september (Prof. Alojzij Geržinič); Otroci v družini (Prof. Božidar Bajuk); Okrnjena morala (Dr. Franc Gnidovec); Z drevesa (Andrej Bregar); Učenci se vrnejo (Dr. Mirko Gogala); Hodil po zemlji sem čilski (J. Jurak); Usodna preobleka (E. William); V Argentini (Gregor Hribar); Zo domačih tal; Iz cveta; Med nami in mladinska priloga Božje stize.

OBVESTILA

Ob desetletnici tragične smrti generala Leona Rupnika bo zanj sv. masa dne 16. septembra t. l. ob pol enajsti uri na slovenski Pristavi v Moronu. Imel jo bo direktor slovenskih dušnih pastirjev č. g. Anton Orehar. Slovenci vabljeni.

Dokazano je

da so denarni prihranki pri našem podjetju NAJBOLJ VARNO IN DOBIČKANOSNO naloženi. Pozanimajte se tudi Vi! DAYDAM S.P.A. calle 25 de Mayo 533 T. E. 32-7712 Buenos Aires

“EUROPAK”

CANGALLO 439, oficina 119, I nadstropje

T. E. 30 - 5224

Buenos Aires

pošilja v domovino iz svojega skladišča v Trstu vsakovrstne pakete z živili, šivalne stroje, dvokolesa, radijske aparate, škropilnice za vinograd in podobno.

Pošiljamo pakete, ki so po najnovejših predpisih oproščeni carine. Pošiljamo tudi vse vrste zdravil z letalsko pošto in pakete iz Argentine z živili in blagom, ki jih stranke same prinesejo. Paketi prispejo iz Trsta v roke prejemnika v okoli 25 dneh in so v celoti zavarovani. Uradne ure od 9.30 do 19. ob sobotah od 9. do 12.30. Naročila in denarna nakazila pošiljate na:

EUROPAK - CANGALLO 439, of. 119, 1-er. piso - Buenos Aires

Lourd je za prazno mošnjo najboljša klinika. Pariz pa, ki ne zna ločiti pravega od nepravne, naj vzame vrag! Kdo more delati v Parizu? Časnikarji, vlačuge in prodajalci duš.

Hyacint de Lafite je že na prvi pogled videti poseben. Nosi se staromodno. Bohotno zavezana plastron - kravata na primer spominja na Alfreda de Musseta. Nazaj počesani lasje na oglatem čelu spominjajo na Viktorja Hugoja. Čeprav de Lafite še dolgo ne bo prišel do štiridesetega leta, se mu med lasje že meša sivina. Nekoč se je bil z Viktorjem Hugojem skoraj že spoprijateljeli, se reče, pred leti že se je velikan prijazno izrazil o de Lafitu. Sodeloval je takrat v Comedie Francaisi v Humanski bitki. Pripadal je tistim izvojnecem, ki so nosili rdeče telovnike. Poleg Hugoja, ki je že dolgo v begunstvu, pozna še starega Lamartina in mladega Teofila Gautierja in kopico drugih. Toda o vsej tej zvišeni družbi noče nič vedeti. Lurd se mu zdi pravni kraj, kjer bi mogel v nekoliko divji naravi najti zatočišče in se brezskrbno posvetiti dolgovremnemu delu, ki bi ga postavil proti omalovažujočemu vrednotenju, ki je razširjeno po pariških salonih in kavarnah. Hyacintu de Lafitu se podi po glavni drzeni načrt, da bi pobral roman-tično šolo, katere pripadnika se je sam čutil, s klasičizmom. Njegovo geslo je: ne omejena fantazija v strogo umerjeni formi. Muči se s tragedijo “Ustanovitev Tarbesa”. Snov je dobil pri prijatelju, šolskemu direktorju Clarensu, ki je skrbren raziskovalec pripovedk in u-

reja v “Lavedan-u” rubriko “Loredanske starožitnosti”. V imenovanem delu gre za neko etiopsko kraljico po imenu Tarbis, ki se je vnela za nekega svetopisemskega junaka. Ker je njeno ljubezen odbil, je zbežala proti vzhodu v prirejske dežele, da bi pozabila svojo bolečino. Tu se je znebila temnih bogov Orienta in prišla v dotiko z vedrimi božanstvi zapada, ki so ji ublažila srčno muko. Kot njih svečenica je zgradila Tarbes.

Kar lepa snov, kakor je videti, in polna čustvenih prizorov. Pesnik se je lotil dela v čistih aleksandrijcih, kar je pomenilo predrzno vojno napoved Hugovemu shakespeareizmu. Z železno odločnostjo stoji na tem, da kot potomec Racinesa, vztraja na dramatični enotnosti kraja in časa. Obžalovanja vredno je le to, da po več kot dveletnem delu ni prišel preko štiridesetega aleksandrijca. Vendar današnji “Lavedan” prinaša njegov članek, v katerem razlaga svoja literarna načela o stilu. Uredništvo se je dolgo branilo objaviti ta članek, ker je vodil do pinte: To ni za naše analfabete. “Lavedan” leži pred Lafitom na mizi. To jutro je izšel točno, kar se ne zgodi pogosto. Največkrat izide ta napredni tednik dva ali tri dni po določenem času. Abbé Pomian rad pove: Zanimiv napredek, ki pride vedno prepozno.

Prijateljski nasprotnik Viktorja Hugoja naravnost gori, da bi vsi prebrali njegov članek. Posebno pa želi, da bi se vanj poglobil kar brž mogoče filozof in humanist Clarens. V njem so trije od-

stavki o Racinu, ki se kar razpuste na jeziku. Toda Clarens, ki je pravkar vstopil, je tako poglavljen v svojo fiksno idejo, da še k mari nima ne novega “Lavedan-a” ne pisatelja Lafita. Pač tragična takšnih duhovnih odnosov. Učenjak je privlekel s seboj ploščat kamen kroknike velikosti in ga zdaj previdno zluščil iz rute. Porinil ga je pisatelju pred oči in mu potisnil v roko povečevalno steklo:

“Poglejte vendar, prijatelj, kaj sem našel. Si morete misliti kje? Ah, ne boste uganili. Na luknjasti gori, neki votlini, med naplavinno je ležal ta kamen in me naravnost klical. Dobro si ga ogledajte! S povečevalnim steklom! Lahko opazite lurski mestni grb, kaj ne? V stilu se bistveno razlikuje od današnje oblike. Roko bi dal v ogenj, da je najmanj šeststo let star. Preko mestnih stolpov plava orel z ribo v kljunu. Stolpi kažejo, popolnoma drugače kakor današnji, čisto mavrično arhitekturo. Mirambella — ni treba, da bi vas učil — je bilo srednjeveško ime našega mesta. Miriam - Bell. Miriam je mavriška oblika za Marijo. Riba, ki jo nosi orel v kljunu, ni nič drugega kakor Ithys, Kristusovo znamenje, ki se je razprostrlo nad Marjino mesto. Prav lahko vidite, kakor povsod po deželi, mavrijsko načelo...

Lafite ga je prekinil, ker se je iz golega nasprotovanja ujezil: “Nisem popolnoma vaših nazorov, prijatelj. Po mojem mnenju gredo ti heraldični živalski simboli v predkrščanske čase.”

“Vendar mi ne boste oporekali, prijatelj”, se brani stari Clarens, “da celo

Gave hrani v sebi ime Ave”.

Pesnik je misel kratkoma zavrgel. Kakor vsi duhovi njegove vrste pa je spjel pogovor na presenetljivo pot, ki ga je samega začudila in sicer samo zavoljo tega, da bi prišel do cilja, ki si ga je bil zadal.

“Kot filologu, dragi prijatelj, vam je dobro znano, da v nekaterih jezikih pride črka gama v jota ali obratno. Zakaj torej bi Gava ne mogla dobiti imena po svetopisemskem Jahveju, ki je prignal mojo kraljico Tarbis po nesrečnih izkušnjah s Hebrejci v našo deželo? Če bi brali moje delo ali vsaj današnji članek...”

Dlje ni prišel. Čudoviti pogovor se je pretrgal. Ura je udarila enajst. Prišel je čas aperitiva. Drug za drugim je prišlo vse, kar se je štel k lurski inteligenci in boljšim. Pogovorov z vsemi temi advokati, oficirji, uradniki in zdravniki se seveda ne moremo udeležiti. Brezkoristnemu humanizmu niso ravno naklonjeni. Najprej pride doktor Dozous, mestni zdravnik, vsestransko zaposleni človek. Vedno na tekočem, vedno “med dvema stoloma” si vendar ne da vzeti priložnosti, da ne bi med drugimi uglednimi možmi spil kozarca portskega vina ali malvazijca. Zdravnikov je dosti u Lurdu. Doktor Peyrus, doktor Vergez, doktor Lacrampe, doktor Balencie. Kljub temu je mestni zdravnik Dozous prepričan, da vse breme današnje medicinske znanosti leži na njegovih malo previsokih ramah. V njem se ni ugasnila strastna radovednost raziskovalca. Zavoljo tega je prezaposlen

ESLOVENIA LIBRE

Redacción y Administración:

Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 527777	

Imprenta, Dorrego 1102. T. E. 54-4644. Es. Aires

X. kulturni, obenem II. letošnji filozofski večer SKA bo v soboto 1. septembra t. l. ob sedmih zvečer v salonu Bullrich, Sarandi 41, Capital. Predava dr. Milan Komar o filozofiji združbe. Po predavanju razgovor.

Fantje! V nedeljo, 2. septembra, ob 3. uri popoldne imamo na Pristavi v Moronu svoj redni sestanek. Poleg zanimivega predavanja o kinu, petju in športu vas bo po vsej verjetnosti razveselila še filmska predstava. Vse člane, prijatelje in naraščajnike lepo vabi odbor SFZ.

Vestnik, glasilo domobrancev in drugih protikomunističnih borcev vabi k sv. maši zadoštnici, ki se bo v nedeljo, 2. septembra ob 3/4 na 9. uro brala za pokoj duše generala Leona Rupnika v župni cerkvi v San Martinu.

Romanje Družabne pravde v Adrogué. V nedeljo 9. septembra bo romanje Družabne pravde k Mariji Pomagaj v seme-niško kapelo v Adrogué (Calle Rivadavia 234). Začetek ob 10. uri s sv. mašo in govorom, nato romarski shod in skupno kosilo. Po kosilu litanije in zaključek. Zaključek bo letos zgodaj tako, da bo vsem udeležencem dana možnost, da se udeležijo mladinske prireditve v Lanusu. Romanje bo ob vsakem vremenu.

Vse slovenske rojake vabi na to romanje Družabna pravda.

Slovensko planinsko društvo

vabi na predavanje s skioptičnimi slikami, ki bo dne 9. septembra ob 18. uri v dvorani Dekleva, JORGE NEWBERY 3568.

Predavajo:

G. Sergio Domicelj kot gost v kasteljanščini o vzponu na Ojos del Salado in gg. Hatner-Patriček o Bariločah.

Ples Slovenskega planinskega društva bo dne 6. oktobra.

(Nadaljevanje v prihodnji številki)